

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради

від 28.08.2024 р., протокол №01

ТЕХНОЛОГІЇ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ 7 КЛАСУ (дівчата)

*Розроблена на основі модельної програми «ТЕХНОЛОГІЇ. 7-9 класи»
для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В...),
з доповненнями відповідно до наказу МОН від 02.08.2024р. "Про затвердження
рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання."*

*«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)*

2024

I. Вступ

Модельну навчальну програму навчального предмета «Технології» для учнів 7–9 класів розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

Відповідно до Державного стандарту, метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня / учениці, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Відповідно до мети технологічної освітньої галузі, метою навчального предмету «Технології» є формування у здобувачів і здобувачок освіти життєво важливих компетентностей, необхідних у самостійному житті, розвиток творчого потенціалу, критичного мислення, духовно-моральних цінностей, реалізація здібностей та інтересів учнівства у сфері проєктно-технологічної діяльності. Предмет спрямований на створення навчального середовища, для розкриття й розвитку у школярства здібностей в особистісно-зорієнтованій сфері проєктування та виготовлення виробів і ознайомлення в процесі роботи з різними матеріалами, інформацією й іншими ресурсами відповідно до потреби творчої ідеї учнівства. Для учнів та учениць 7 класів передусім важливо вивчати зміни, що відбуваються в технологіях. Відповідно, отримані знання в цій галузі мають бути гнучкими та забезпечувати широку сферу застосування; особливий акцент у програмі зроблено на практичній діяльності, яка містить методи: робота із засобами праці; дослідження дизайн-продукту; екскурсії та спостереження; проєктування; практичне оцінювання; історія розвитку технологій, новітні технології.

Сучасне навчання повинно мати комплексний вплив на особистість, саме предмет «Технології» має всі необхідні для цього компоненти. Зміст предмету передбачає формування не лише знань і вмінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, моральності особистості, громадянської позиції, підприємництва тощо. Програмою передбачено отримання учнями та ученицями в процесі навчання певних знань та вмінь. Знання містять базові поняття й терміни, способи, шляхи й засоби перетворювальної діяльності, уявлення про предмет і об'єкт праці, знання основних технологій у досліджуваній сфері діяльності, розуміння нерозривності і забезпечення взаємодії пізнавальної та перетворювальної діяльності, знання економічних, соціальних і екологічних аспектів трудової діяльності людини в навколишньому світі, знання умов і засобів забезпечення безпеки практичних робіт. Своєю чергою, уміння являють собою освоєння способів перетворювальної діяльності на основі отриманих знань: здатність вибирати відповідні види перетворювальної діяльності, уміння виконувати практичні дії; уміння організувати, забезпечити й керувати процесом діяльності; здатність аналізувати й коригувати процес діяльності; уміння здобувати й використовувати нову інформацію; уміння здійснювати самостійну творчу діяльність; здатність визначати рівень своєї готовності до перетворювальної діяльності; уміння визначати шляхи підвищення професійної готовності до практичної діяльності; здатність забезпечувати ефективні та безпечні умови праці. Ця програма: – передбачає досягнення очікуваних результатів навчальної діяльності; – визначає зміст і види навчальної діяльності здобувачів і освіти; – ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах; – сприяє формуванню ключових компетентностей.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального модуля. До того ж зміст указаний таким чином, що кожен учитель, який обрав цей варіант програми, легко зможе адаптувати її під особливості своєї роботи. Програму побудовано з урахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнівством предметних компетентностей;

- творчого використання вчителями програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Згідно з вимогами Державного стандарту, до обов'язкових результатів навчання учнівства передбачено, що учень/учениця:

- формулюють ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності;
- творчо застосовують традиційні і сучасні технології;
- ефективно використовують техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбуються про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Окрім спеціальних умінь і навичок, у процесі навчання учні й учениці оволодівають загальнонавчальними вміннями і навичками, які мають відношення до всіх предметів, наприклад, навичками роботи з книгами, довідниками, читання й письма, бібліографічним апаратом, раціональної організації домашньої праці, дотримання режиму дня тощо.

II. Зміст навчання

Структура навчальної програми

Ця програма є логічним продовженням модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Деякі питання в ній повторюються, але передбачено, що вони мають бути ускладненими відповідно до вікових особливостей здобувачів і здобувачок освіти. Крім цього, учні 7 класів працюють над соціальними проєктами, що сприяє усвідомленню значущості виконаної роботи.

Розроблену модельну навчальну програму складено з чотирьох основних модулів.

1. Утілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності.
2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.
4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Навчальна діяльність здобувачів і здобувачок освіти за цими модулями сприятиме найбільш ефективному досягненню мети предмета «Технології». Зазначену мету можна досягти шляхом залучення здобувачів освіти на уроках технологій до проєктної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнівства, формування в нього здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане.

Зміст програми орієнтовано на формування в учнівства ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес навчання до життєвих потреб учня / учениці, їхніх інтересів та природних здібностей.

Навчальний програмовий матеріал, що забезпечуватиме умови для досягнення учнівством очікуваних результатів навчання, викладено в таблиці, яка містить такі опції (стовпці таблиці):

- очікувані результати навчання;
- зміст навчального предмета;
- види навчальної діяльності.

Очікувані результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя / учительки, орієнтують його / її на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року. Учителі мають планувати поетапну їхню реалізацію під час виконання окремих проєктів. До програми додано перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів.

Для учнівства 7 класів він дещо відрізняється. Програмою передбачено, що вибір об'єкта проєктування та основну технологію вчитель / учителька добирають разом з учнями, орієнтуючись на їх здібності, бажання, матеріальне забезпечення тощо. Крім цього, учитель / учителька, орієнтуючись на зміст навчального предмета (середній стовпець програми), визначають перелік необхідних тем для вивчення в межах обраного об'єкта, формуючи теоретичну і практичну базу знань і вмінь. Види навчальної діяльності (третій стовпець) покликані спрямувати вчителя / учительку на ті види робіт, які доцільно реалізувати учнями під час опанування певної теми. Це та послідовність дій, яку варто виконувати для реалізації проєктної діяльності. Під час складання календарно-тематичних планів рекомендовано зміст теоретичної та практичної складових розписувати відповідно до обраного виду діяльності. Програма спрямована на реалізацію принципу варіативності, який передбачає планування

навчального матеріалу відповідно до матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу, вікових особливостей учнів та їхніх інтересів. Порядок опанування модулів вчитель / учителька обирають самостійно. Ця програма орієнтована на практичну діяльність учнівства і побудована таким чином, що кожен учитель / кожна вчителька мають можливість обрати тему проєктної діяльності, реалізуючи 1 (і більше) проєктів за кожним модулем із запропонованого переліку, адаптуючи його на вибір до потреб учнівства. Таким чином, за рік школярі опановують мінімум 4 проєкти, які можуть виконуватись не лише індивідуально, а й у складі як маленьких, так і великих груп. У програмі є повторення деяких тем у модулях різних класів. Це не означає виконання однакових проєктів.

Змістовий матеріал та проєкти мають бути різними з ускладнюювальними елементами в кожному наступному класі. Програмою також передбачено перелік основних технологій, які вчитель / учителька можуть використовувати для опанування обраної проєктної діяльності. Основна технологія не повинна повторюватись більше 2-х разів за один навчальний рік. Додаткові технології можна обирати на власний розсуд, але так, щоб це відповідало навчанню та засвоєнню нових знань та вмінь і не створювало небезпеки для здобувачів і здобувачок освіти. Для груп, які не поділяють на хлопчиків / дівчат, за бажанням учнівства можуть використовуватися дві основні технології. Головне завдання при виборі об'єкта праці та технології до нього – реалізувати інтелектуальний і творчий потенціал учня / учениці, прищепити навички самореалізації й самоосвіти, надати свободу творчості в межах потрібних знань, орієнтуватися на досягнення сучасної науки, навчити дітей шукати, аналізувати, робити висновки, вмотивовувати діяльність учнівства.

Під час проєктної діяльності орієнтувати учнів на кінцевий результат. Ця програма є універсальною і не має чітко вираженої гендерної направленості. Тобто вчитель / учителька можуть працювати з будь-яким сформованим класом: дівчата, хлопці, змішана група. Під час виконання практичних робіт у навчальній майстерні важливо звертати увагу на дотримання здобувачами і здобувачками освіти правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх виключно безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Пропонований зміст	Очікувані результати навчання	Види навчальної діяльності
Орієнтуючись на зміст навчального предмета визначає перелік необхідних тем для вивчення в межах обраного об'єкта, формулюючи теоретичну і практичну базу знань і вмінь.	Результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя/вчительки, орієнтують його/її на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року. Вчителі мають планувати поетапну їх реалізацію при виконанні окремих проєктів..	Види навчальної діяльності покликані спрямувати вчителя на ті види робіт, які доцільно реалізувати учням під час опанування певної теми. Це та послідовність дій, яку варто виконувати для реалізації проєктної діяльності.

Програма реалізує мистецьку освітню галузь Державного стандарту і включає такі основні змістові блоки:

Матриця

Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно -технологічної діяльності					
Проект 1	Чохол для горнятка	технологія в'язання гачком виробів	технологія оздоблення	10	
Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва					
Проект 2	Прикраса з ниток та гудзиків	технологія виготовлення виробів з ниток та інших матеріалів	технологія оздоблення	5	
Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу					
Проект 3	Лялька-мотанка	технологія виготовлення виробів з екоматеріалів	Технологія шиття	8	
Проект 4	Брошка з квітами	технологія виготовлення виробів з екоматеріалів	Технологія роботи з бісером	8	
Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб					
Проект 5	Вирощування рослинна вікні	Технологія вирощування цибулі	Технологія	2	
Проект 6	Виготовлення страв з борошна	Технологія приготування їжі	Технологія приготування млинців	2	
Разом	Проектів 6			35 год	

Програма

Основна частина

7 клас

Перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учениць

Перелік напрямів проєктно-технологічної діяльності учнів та учениць	Перелік основних технологій
Есо-РгіепШу вироби. Акcesуари та прикраси. Вироби для оздоблення інтер'єру приміщень. Вироби до свят. Вироби з уживаних речей. Волонтерська діяльність. Догляд за собою. Кімнатні, садові рослини. Корисні речі для загального побуту. Корисні речі для: немовлят, дітей, дорослих, людей з інвалідністю, домашніх тварин. Кулінарні вироби. Одяг для себе. Особистий побут (домоведення). Предмети для благоустрою та організації життя та роботи. Споживацькі знання. Страви української кухні. Сувеніри та обереги. Швейні вироби	Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом. Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом. Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера). Технологія ручної обробки металів. Технологія механічної обробки металів. Технологія виготовлення/оздоблення виробів різьбленням. Технологія виготовлення виробів з поєднанням штучних та природних матеріалів. Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів). Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо). Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame». Технологія виготовлення текстильної ляльки. Технологія обробки тонколистового металу. Технологія обробки дроту. Технологія виготовлення вишитих виробів. Технологія виготовлення виробів із бісеру. Технологія оздоблення виробів вишивкою бісером (на тканині, на дерев'яній заготовці). Технологія гончарства. Технологія ліплення. Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія). Технологія ниткографії. Технологія виготовлення писанок. Технологія ажурного випилювання. Технологія виготовлення мила (миловаріння). Технологія виготовлення свічок. Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг). Технологія виготовлення виробів із ниток, пряжі. Технологія виготовлення виробів у техніці валяння. Технологія виготовлення в'язаних виробів (спицями, гачком, руками). Технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга. Технологія клаптикового шиття (печворк, квілтінг). Технологія приготування їжі. Технологія вирощування рослин, квітів та догляд за ними. Технологія придбання продуктів харчування. Технологія формування культури споживання їжі. Технологія сервірування столу.

	Технологія догляду за обличчям, тілом. Технологія догляду за нігтями. Технологія догляду за волоссям. Технологія макетування. Технологія виготовлення картин із вовни. Технологія виготовлення виробів у техніці килимова вишивка. Технологія оздоблення виробів вишивкою стрічками. Технологія виготовлення м'якої іграшки (пласка та об'ємна). Технологія виготовлення дерев'яної іграшки. Технологія розпису тканини. Технологія розпису на склі, кераміці. Технологія виготовлення виробів у техніці скрапбукінг. Технологія декупажу
--	--

Програма

Очікувані результати навчання	Зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
-------------------------------	----------------------------	----------------------------

Модуль 1. Утілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності

Знаходить, відбирає та оцінює актуальну інформацію для виявлення творчого задуму [проблеми], визначає достовірність джерел. Обговорює спільно з іншими особами наявні особистісно та соціально важливі проблеми для розв'язання їх у проєкті. Аргументовано доводить важливість майбутнього проєкту відповідно до власних інтересів і прогнозує його позитивний вплив на бюджет власний [родини, громади]. Відображає у формулюванні мети власної або спільної проєктно-технологічної діяльності її ідею або проблему. Визначає завдання проєкту самостійно або в співпраці з іншими особами, проводить моніторинг стосовно можливих способів розв'язання завдань проєкту. Визначає етапи проєктно-технологічної діяльності і відповідну структуру проєктної теки. Обґрунтовано застосовує цифрові пристрої на різних етапах проєктно-	Правила внутрішнього розпорядку в навчальній майстерні, загальні правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій. Методи проєктування: метод фокальних об'єктів. Етапи проєктування. Послідовність роботи над проєктом. Банк ідей. Моделі-аналоги для проєктування виробу. Художнє конструювання. Графічне зображення виробу. Технічне конструювання. Елементи графічної грамоти. Основні типи креслярських ліній. Розміри на креслениках. Моделювання. Значення моделей і макетів у проєктуванні. Матеріали (інгредієнти) та інструменти, пристосування, механізоване та автоматизоване обладнання для виготовлення виробу (за проєктом). Раціональне та доцільне використання матеріалів. Критерій екологічності для добору матеріалів.	Ознайомлення з інструментами, матеріалами, обладнанням у разі використання нових технологій. Створення банку ідей проєктів на рік. Алгоритм застосування методу фокальних об'єктів для вдосконалення чи створення виробу. Вибір виробу для проєктування. Вибір та обґрунтування теми проєкту. Визначення вимог до готового виробу. Створення банку ідей для виконання проєкту. Добір та аналіз моделей-аналогів. Складання послідовності виготовлення виробу. Виконання графічного зображення виробу з використанням методу фокальних об'єктів. Добір технології виготовлення виробу; конструкційних матеріалів для виготовлення виробу; малюнка для оздоблення; інструментів і пристосувань. Розрахунок кількості матеріалів. Економне
---	--	--

технологічної діяльності: пошуку, аналізу і використання інформації, презентації проєкту тощо. Здійснює маркетингові дослідження з метою розроблення дизайн-проєкту. Збирає актуальну інформацію з різних джерел про об'єкт проєктування, аналізує та упорядковує її. Обговорює та рефлексує результати маркетингових досліджень через доступні форми презентації. Застосовує методи проєктування до запланованого об'єкта проєктування, обговорюючи ідеї та конструктивно взаємодіючи з іншими особами. Розробляє модель об'єкта проєктування, аналізуючи різні стилі дизайну. Здійснює художнє конструювання виробу, застосовуючи принципи та засоби дизайну. Оцінює власні чи спільні результати художнього конструювання виробу за визначеними критеріями. Здійснює технічне конструювання об'єкта проєктування від його компоновки до виконання <u>креслень, ескіза тощо.</u> Читає графічні зображення і відтворює прочитане як алгоритм власних дій із виготовлення виробу і, навпаки, за потреби вносить зміни під час виготовлення виробу до графічних зображень відповідно до внесених змін у роботі. Обґрунтовує конструкцію об'єкта проєктування через добір матеріалів, методи їх обробки, обрахунок витрат на виготовлення виробу тощо. Характеризує види технологічних операцій, аргументовано добирає їх для виготовлення виробу. Визначає послідовність	Технологічна послідовність виготовлення виробу. Технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Особливості та технологія обробки конструкційних матеріалів (деревинні, текстильні та з металу) ручним/механічним способом. Деталь. Загальні відомості про способи отримання деталей заданої форми з різних матеріалів: різання, штампування, лиття. Способи обробки та з'єднання деталей (випилювання, шліфування, за допомогою цвяхів, зшивання, зв'язування, склеювання тощо). Види оздоблень (деревинних, текстильних, матеріалів, в'язаних виробів тощо). Вимоги до готового виробу. Використання фурнітури (гудзики, блискавки, кнопки, застібки, карабіни, заклепки тощо). Практичне застосування: упорядкування, безпечне використання, зберігання та догляд.	та використання матеріалів. Економічне та екологічне обґрунтування, Маркетингові міні дослідження Розробка конструкції виробу (побудова кресленика виробу, виготовлення викрійок, лекал, шаблонів виробу). Виготовлення деталей виробу відповідно до обраної технології. Перенесення малюнка на поверхню виробу (за необхідності). З'єднання деталей виробу відповідно до обраної технології. Виготовлення, оздоблення та опорядження виробу відповідно до обраної технології. Контроль та самоконтроль виготовлення виробу. Оформлення виробу. Презентація проєктної діяльності. Оцінка якості виготовленого виробу. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій
--	---	--

технологічних операцій для виготовлення проєктованого виробу. Оцінює заплановану роботу, прогнозує ймовірні перешкоди. Створює індивідуальний план технології виготовлення виробу, застосовуючи [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори. Організовує і планує самостійно роботу з виготовлення проєктованого виробу за наперед визначеною послідовністю. Дбає про власне здоров'я і <u>безпеку інших осіб під час налагодження</u> та використання ручних і механізованих знарядь праці. Доцільно використовує інструменти, пристосування, механізовані знаряддя праці; дотримується правил безпеки праці та санітарних норм. Виготовляє спроектований виріб згідно з індивідуальним планом, за потреби обґрунтовано вносить зміни в конструкцію об'єкта проєктування на кресленнях, ескізах. Розподіляє доцільно час на виконання кожної технологічної операції, індивідуального плану. Виявляє в роботі під час виготовлення виробу позитивні особистісні якості. Співпрацює з іншими особами під час реалізації власного / спільного проєкту. Бере участь у розподілі та виконанні обов'язків під час роботи над спільним проєктом. Бере на себе відповідальність за власний чи спільний результат. За потреби допомагає іншим особам у <u>виготовленні виробу</u>.		
---	--	--

Оцінює ефективність власного чи спільного процесу проєктно-технологічної діяльності через аналіз одержаних результатів, обговорення і аргументацію власної позиції. Вносить обґрунтовані зміни до готового об'єкта проєктування [у разі потреби]. Здійснює рефлексію власної діяльності, зокрема, указує на власні здібності, які дали змогу реалізувати проєкт. Усвідомлено застосовує нові знання та вміння, набуті в проєкті. Указує на недоліки у власних знаннях [уміннях] і визначає способи їх усунення. Розрізняє та обирає форми й засоби презентації результатів проєктно-технологічної діяльності. Аналізує власний досвід роботи в проєкті та обирає найкращі досягнення цієї діяльності для презентації. Презентує та обговорює результати власної чи спільної проєктно-технологічної діяльності. Обговорює з іншими особами способи підвищення <u>результативності власної</u> проєктно-технологічної діяльності		
--	--	--

Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва		
Характеризує декоративно-ужиткове мистецтво та ремесла як окремий напрям дизайну. Розрізняє автентичні твори, стилізовані вироби, вироби в етностилі, науково інтерпретуючи власні знання. Формує власні судження на основі культурологічної інформації про декоративно-ужиткове мистецтво з різних джерел, зокрема інформаційних, і доцільно застосовує	Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час виконання технологічних операцій, організація робочого місця. Види декоративно-ужиткового мистецтва. Технології і техніки створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості про обрану техніку та технологію декоративно-ужиткового мистецтва. Символи, притаманні видам	Ознайомлення з видами декоративно-ужиткового мистецтва. Ознайомлення з технологіями і техніками створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Особливості обраного виду декоративно-ужиткового мистецтва. Визначення теми та завдань проєктної діяльності. Вибір виробу для проєктування

її в реалізації власних проєктів. Визначає ознаки декоративно-ужиткового мистецтва за етнографічними регіонами України. Долучається до громадських заходів, проєктів зі створення і популяризації творів декоративно-ужиткового мистецтва своєї громади [краю, країни] та мистецтва європейської культурної спадщини. Ідентифікує себе носієм культури свого народу, усвідомлює свою <u>приналежність до українського народу</u> через дослідження і вивчення його трудових традицій, народних звичаїв та іншої культурологічної інформації у змісті технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва. Застосовує інформацію з творів декоративного мистецтва для створення виробу. Самостійно або спільно з іншими особами створює виріб в етностилі. Із розумінням добирає та застосовує методи проєктування у створенні предметного середовища в етностилі. Стилізує виріб технологіями декоративно-ужиткового мистецтва, техніками художнього оздоблення з урахуванням функційних і естетичних вимог до об'єкта проєктування. Використовує цифрові пристрої для рекламування і реалізації створених виробів в етностилі	декоративно-ужиткового мистецтва, та їхні значення. Колірна гама, поширена в регіоні проживання учнів. Застосування технологій декоративно-ужиткового мистецтва для дизайну виробів. Творчість народних майстрів / майстринь України різних регіонів та майстрів / майстринь інших народів, що проживають в Україні. Характерні ознаки технології виготовлення та оздоблення виробів, поширені в регіоні проживання. Осучаснення та практичне застосування виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Етнодизайн. Методи проєктування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Графічне зображення (малюнок, схема, шаблон) для виготовлення виробів. Комп'ютерні програми, онлайн-конструктори та застосунки для створення графічних зображень (схем, орнаментів). Матеріали, інструменти та пристосування, необхідні для виготовлення виробу відповідною технологією. Орієнтовна вартість матеріалів та майбутнього виробу. Прийоми роботи з інструментами та пристосуваннями. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів. Технологічний процес виготовлення виробу. Види оздоблення відповідно до технологій та технік.	з урахуванням рівня своїх практичних навичок із рівнем складності проєкту. Можливість їх удосконалення під час виготовлення виробу. Вибір й обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого виробу. Пошук зразків виробів декоративно-ужиткового мистецтва для виконання проєкту. Створення банку ідей. Аналіз виробів-аналогів. Розробка графічного зображення (малюнків, схем, шаблонів, ескіза, макета) задуманого виробу. Застосування методів проєктування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Добір орнаментів та створення композиції майбутнього виробу. Ознайомлення та використання комп'ютерних програм, онлайн-конструкторів та застосунків для створення графічних зображень (схем, орнаментів). Художнє конструювання форми та композиції оздоблення. Добір виду оздоблення виробу. Складання технологічної послідовності виготовлення та оздоблення виробу. Добір та обґрунтування технологій для реалізації проєкту. Добір та обґрунтування використання конструкційних матеріалів. Добір матеріалів, інструментів та пристосувань (класичних та новітніх) необхідних для виготовлення виробу. Визначення необхідної
---	--	--

		кількості й вартості витрачених матеріалів для виготовлення виробу. Економічне та екологічне обґрунтування, Маркетингові міні дослідження Виготовлення виробу з використанням відповідних технік та технологій. Виготовлення виробу з дотриманням народних традицій (форма, колірне рішення, символи) та їх осучаснення. Виконання технологічних операцій із виготовлення виробу відповідно до складеної послідовності. Економне використання матеріалів під час виготовлення виробу. Виготовлення виробу. Виконання його оздоблення. Дотримання прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями. Виконання остаточної обробки виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробами. Визначення можливості поповнення власного бюджету (бюджету сім'ї) за рахунок реалізації виробів, виготовлених власноруч. Презентація проєктної діяльності. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці під час виконання технологічних
--	--	---

Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу

Використовує інформаційні джерела і логічно обґрунтовує роль науки, технологій для сталого [збалансованого] розвитку. Обґрунтовує взаємозв'язок розвитку науки, техніки, технологій і	Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи над виготовленням проєкту. Організація робочого місця. Ризики впливу сучасних матеріалів, техніки і технологій для навколишнього	Ознайомлення з видами та будовою сучасної техніки й новітніх знарядь праці для виготовлення виробів та особливостями роботи. Вибір та обґрунтування теми проєкту
---	--	---

збереження природи. Обговорює і прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища. Характеризує новітні матеріали і техніки, визначає їхні вартісні показники, обґрунтовуючи використання їх у проєкті. Проектує власний життєвий простір із доцільним використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів. Створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів. Добирає матеріали для виготовлення виробу з урахуванням інформації про них із маркування, штрихових кодів, товарних знаків тощо. Із застосуванням інформаційних джерел обґрунтовує доцільність відповідальної споживчої поведінки та екологічного виробництва. Моделює власну споживчу поведінку, способи зменшення навантаження на екосистему. На основі опрацьованої інформації пропонує способи мінімізації утворення відходів, проблеми їх утилізації. Виконує інноваційні проєкти, СТЕМ-проєкти, які передбачають дослідження, пов'язані з використанням вторинних ресурсів, побутових відходів. Аналізує власний екологічний слід у природі. Характеризує комплекс різнопланових дій і використання спектра матеріалів, які забезпечують сталий [збалансований] розвиток	середовища. Роль науки, технологій для сталого розвитку. Можливості сучасної техніки та новітніх знарядь праці для виготовлення виробів. Особливості роботи з ручними інструментами (лобзик, ножиці по металу та для тканини тощо), електроінструментом та обладнанням (швейна машина, праска, дріль, свердлильний верстат тощо). Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для конструювання і виготовлення виробів, та їхні властивості: тканина, фанера, шпон, тонколистовий метал, дріт, ДВП тощо. Використання природних матеріалів із метою збереження навколишнього середовища. Способи переробки тканини, скла, деревинних матеріалів тощо. Раціональне використання матеріалів. Послідовність роботи над проєктом. Розміри, необхідні для виготовлення виробу. Графічне зображення виробу проєктування. Послідовність побудови кресленника методом макетування та за допомогою вимірювань. Технологічна послідовність виготовлення та оздоблення виробу. Види оздоблення виробів. Послідовність кінцевої обробки виробу. Вимоги до готового виробу.	й практичного використання спроектованого та виготовленого виробу. Проектування виробів без заподіювання шкоди навколишньому середовищу (створення нових речей із уживаного матеріалу). Створення банку ідей. Пошук і аналіз подібних виробів, використання їхніх найкращих ознак для проєктування. Складання плану роботи з виконання проєкту. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Побудова лекала, шаблону, макета, кресленника. Розмічання деталей. Економне екологічно орієнтоване та природозаощадливе використання матеріалів для виготовлення виробу. Економічне та екологічне обґрунтування. Маркетингові міні дослідження. Перенесення (розмічання) малюнка для оздоблення деталей виробу. Виготовлення виробу відповідно до обраної технології. Обробка основних та додаткових деталей виробу. Оздоблення
---	--	---

		виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Оцінка якості та захист проєктної діяльності. Розрахунок вартості витрачених матеріалів та виготовленого виробу. Презентація проєктної діяльності. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій
--	--	---

Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб

Визначає власні потреби та потреби інших осіб стосовно організації побуту. Оцінює естетичність та функціональність організації власного чи спільного життєвого простору, предметного середовища. Здійснює пошук та опрацювання інформації для генерування ідей облаштування власного чи спільного життєвого простору, предметного середовища, організації побуту. Пояснює принципи облаштування життєвого простору відповідно до вимог дизайну. Застосовує художні засоби дизайну в проєктуванні власного життєвого простору. Облаштовує власний чи спільний життєвий простір у побуті [інтер'єр, одяг, естетика харчування тощо] та удосконалює його на основі вимог дизайну і власних потреб, інтересів, можливостей. Оцінює результати проєктування	Поняття про дизайн та його види. Благоустрій та організація власного житла. Колірна гама та її значення в дизайні, добір і поєднання кольорів. Використання конструкційних матеріалів для облаштування інтер'єрів. Види робіт із благоустрою власного житла. Озеленення як спосіб очищення й збагачення киснем приміщення. Види кімнатних та садових рослин. Основи технології вирощування їстівних трав на підвіконні. Види їстівних трав. Користь їстівних трав для організму людини. Інструменти, пристрої, матеріали, які використовуються під час вирощування та догляду за зеленню. Приготування їжі як турбота про себе та своїх близьких. Культура споживання їжі. Правила раціонального харчування.	Визначення власних потреб та потреб навколишніх у благоустрою та організації побуту. Розробка простору приміщення різного призначення з використанням кольорової гами. Ознайомлення з плануванням простору та дизайну приміщення за допомогою програмного забезпечення, візуалізація простору. Добір їстівних трав для вирощування. Вирощування та догляд за їстівними травами. Добір засобів догляду за зовнішнім виглядом. Дотримання правил догляду за собою (шкіра, нігті, волосся, тіла). Ремонт нескладної побутової техніки, меблів, сантехнічного обладнання, приміщення, обладнання прибудинкової території тощо.
--	---	---

власного життєвого простору відповідно до вимог дизайну. Реалізовує проєкт у власному життєвому просторі з використанням різних конструкційних матеріалів, методів і засобів дизайну. Орієнтується в сучасних стилях для облаштування життєвого простору, власних потреб. Рефлексує та проєктує бачення власної життєвої стратегії, успішної кар'єри. Читає і застосовує інструкції, схеми з будови та принципу дії побутової техніки, визначає у їх змісті зайву інформацію. Удосконалює технічні пристрої або інші предмети побуту за потреби. Здійснює безпечне самообслуговування в побуті. Ощадно і безпечно застосовує побутову техніку для вирішення практичних завдань. Характеризує різні види побутових пристроїв у зв'язку з ощадливим використанням природних ресурсів як провідного чинника збалансованого розвитку суспільства	Переваги їжі домашнього приготування. Значення добору екологічно чистих та органічних продуктів для приготування їжі. Уплив екологічно чистих продуктів на здоров'я людини та її зовнішній вигляд. Культура й техніка догляду за зовнішнім виглядом. Особливості національної кухні. Страви з борошна та круп. Технологія приготування страв із борошна та круп. Кулінарний інвентар, посуд та обладнання. Правила сервірування столу відповідно до приготовлених страв. Дотримання правил гігієни та безпеки праці. Етикет під час споживання страв. Види побутових кухонних електроприладів для приготування страв із борошна та круп. Правила безпечного користування електроприладами. Користування кухонними електроприладами з дотриманням правил безпеки	Складання меню збалансованого харчування підлітка. Визначення корисних страв для себе та навколишніх. Вибір і обґрунтування теми проєкту та практичного використання знань для приготування страви. Складання плану роботи з виконання проєкту. Створення власного рецепту. Обґрунтування використаних інгредієнтів. Добір та визначення необхідної кількості інгредієнтів, кухонного інвентаря та посуду. Організація робочого місця Добір технології приготування страви; кухонного інвентаря, електроприладів, посуду та сервірування столу. Приготування та подавання страв. Визначення якості та екологічної безпеки приготовлених страв. Економічне обґрунтування та розрахунок орієнтовної вартості приготовленої страви з обраних продуктів. Дотримання правил етикету за столом. Оцінка якості приготовлених страв. Презентація проєкту. Сервірування столу відповідно до приготовленої страви
--	--	--

Система оцінювання результатів навчання

Базується на положеннях наказу МОНУ № 1093 від 02.08.2024р."Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання." Відповідно до пункту 8 статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, з метою організації оцінювання результатів навчання учнів 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є поточне, формувальне, підсумкове (за групами результатів навчання), та ДПА.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівень	Бал	Загальна характеристика
Початковий	1	Учень /учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	Учень /учениця: відтворює незначну частину Інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	Учень /учениця: відтворює частину Інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	Учень /учениця: відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.

	5	Учень /учениця: —застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії;
		Учень /учениця: виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
	6	Учень /учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази і речення.
Достатній	7	Учень /учениця: знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й Частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання. долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	Учень /учениця: аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	Учень /учениця: аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	10	Учень /учениця: — виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; - розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну

	лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
11	Учень / учениця: узагальнює Інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
12	Учень / учениця: оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.